

Haapamäen Museoveturiyhdistys ry:n vuosi 2010

Sää suosi matkalaisia yhdistyksen yhdessä Suomen Rautatiehistoriallisen Seuran kanssa järjestämällä kevätrekellä 22.–23.5.2010. Yli sata innokasta yhdistysten jäsentä osallistui matkalle, jolla mm. ajettiin Siilinjärvi–Viinijärvi-rata ja tutustuttiin Outokummun kaivosmuseoon ja Kommilan rataan.

Kuva Juha Vuorinen, Kintaus 22.5.2010

Vuoden 2010 ollessa takanapäin voimme tyytyväisinä todeta sen viime vuosien tapaan olleen menestyksenkäs. Yhdistys liikennöi kalustollaan lähes 6000 kilometriä ja kunnostustoiminta jatkui vilkkaana sekä kiinteistöjen että liikkuvan kaluston osalta. Uusia jäseniä liittyi 79 jäsenmäärän ollessa vuoden vaihteessa 434. Tässä lyhyt katsaus menneeseen vuoteen.

KIINTEISTÖT

Yhdistys omistaa ja ylläpitää Museovarikkoa, johon kuuluvat 16-pilttuinen veturitalli, kaksoisvahtitupa-tyyppinen asuin- ja toimistorakennus, saunarakennus ja museokaluston säilytysraiteisto. Veturitallin kunnostus on kiinteistöjen osalta tärkein urakka, mutta myös kaksoisvahtituvan saattaminen takaisin käyttöön on sekä yhdistyksen toiminnan että varikkomiljöön kehittämisen kannalta merkittävä.

Veturitallin kunnostusta jatkettiin korjaamalla pilttuiden 6–10 isot pariovet. Lahot puuosat uusittiin, rikkoutuneet tai huonokuntoiset ikkunaruuudut vaihdettiin ja kaikki 400 ruutua listoitettiin uudestaan. Kynnysparrujen tilalle tehtiin uudet. Lisäksi muutamia muita tallin ikkunaelementtejä korjailtiin. Työ toteu-

tettiin osittain Liikenne- ja viestintäministeriön myöntämällä avustuksella.

Kaksoisvahtituvan tiilikatto kunnostettiin Museoviraston entisointiavustuksen turvin elo–syyskuussa. Tiilikatto purettiin huopaan asti, jonka päälle rakennettiin uusi aluskate ja ruoteet. Rikkoutuneet kattotiilet vaihdettiin, savupiipun pää korjattiin ja räystäslaudat kunnostettiin tai vaihdettiin uusiin. Yhdistys jätti syksyllä Museovirastolle kaksoisvahtituvan jatkokunnostuksesta apuraha-anomuksen.

KALUSTO

Liikkuvan kaluston kunnostus tapahtuu pääosin Museovarikolla. Toimintavuoden aikana kunnostustoiminta painottui – osittain rautateiden tulevaa juhlavuotta ajatellen – höyryveturiin Tr1 1082, moottorivaunuun Dm9 5124 sekä matkustajavaunuihin. Muuta kalustoa huollettiin ja korjattiin tarpeen mukaan.

Riston Tr1 1082:n ajokuntoon kunnostus jatkui kattilan keitolla ja sisäpuolisella tarkastuksella. Kattilasta keitettiin irti kattilakiveä, jonka vuoksi veturi oli muutaman päivän lämpöisenä. Tämän jälkeen on aloitettu vesipainekokeen valmistelut. Lisäksi valta-venttiili korjattiin ja veturia on pesty ja maalattu.

Kesäinen Museovarikko ilmasta nähtynä. Vetutallin edessä kaluston säilytysraiteet. Vasemmalla, puiden katveessa on kaksoisvahtitupa. Taustalla mm. Veturi-
piston rakennuksia. Kuva Aki Grönblom, 22.7.2009

Ukko-Pekka Hr1 1020:n kunnostus on jatkunut muiden projektien rinnalla. Veturin osia maalattiin ja tuulipellit asennettiin paikoilleen. Lisäksi veturin tenderi pestiin.

Dm9 5124:n kunnostus jatkui läpi vuoden. Lasikuitukeula on irrotettu ja korjattu, puulattia on uusittu vessojen kohdalta, sähkötöitä ja eri komponenttien kunnostusta on tehty. Korin hiekkapuhallus- ja maalaustöiden osalta tehtiin erilaisia tarveaine- ja materiaalihankintoja ja selvityksiä.

Dieselveturi Dr13 2343:n toisesta telistä korjattiin yhden laakeripesän kiinnitykset.

Teräskorisista vaunuista ravintolavaunu Rt 23705:n maalauksen jälkeisiä viimeistelytöitä jatkettiin vaunun sisällä. Matkustajavaunu EFit 23513:a paikkamaalattiin ja siihen asennettiin uusi akustovaraaja. Cht 2365 joutui graffitimaalareiden kohteeksi kesällä, mutta valppaan museovarikon väen ansiosta töhryt saatiin poistettua nopeasti.

Puukorisista vaunuista makuuvaunun Em 2186 korjausta jatkettiin sisätilojen maalauksilla ja kylkipaneelin hionnalla. Postivaunuun Po 9822 vaihdettiin kaikki ulkopaneelit ja vaunu maalattiin. Lisäksi vaunun katkennut savutorvi korjattiin. Matkustajavaunu Ei 22612:n kunnostusta jatkettiin rakentamalla uusi sisäkatto, vaihtamalla uudet ulkopaneelit ja sisä- sekä ulkomaalauksella. Sisältä maalattiin vaunun katto. Ei 22333:n sisäkatto- ja seinät maalattiin, samoin ulkopaneelit vaihdettiin ja vaunu maalattiin.

Liikenteeseen saatiin myös uutta kalustoa kun puukorinen konduktööriostasolla varustettu matkustajavaunu EFi 22380 valmistui kunnostuksesta kesäkuussa. Vaunu kuuluu VR:n 1970-luvulla lähiliikennekäyttöön saneeraamiin vaunuihin, joihin on tuolloin vaihdettu loisteputkivalaistus ja mahdollisuus suoraan sähkölämmitykseen.

Veturitallin oviremontti etenee. Pilttun 8 ovet ovat jo saaneet uuden lau-
doituksen ja ikkunaruuudut. Pilttuiden 9 ja 10 ovet odottavat vuoroaan.

Kokoelma HMVY

Kaksoisvahtituvan tiilikatto kunnostettuna. Ulkopuolinen kunnostus jat-
kuu vuonna 2011.

Kokoelma HMVY

Juuri maalattu postivaunu Po 9822 Haapamäellä 13.8.2010.

Kuva Jouko Sakari Järvinen

Matkustajavaunu Ei 22612:n sisäkatto paneeloituna.

Kuva Jouko Sakari Järvinen

GSM-R -RADIOLAITTEET

Suomessa rautateiden liikenneviestinnässä siirryttiin analogisesta linjaradiosta uuteen Raili-viestintäjärjestelmään. Tekniikkana käytetään tavallisista matkapuhelimistakin tuttua GSM:ää, mutta rautateille sovellettuna (GSM-R).

Vuoden lopulla näitä radiolaitteita lisävarusteineen hankittiin yhdistyksen museojunissa käytettävään kalustoon. Kaikkiaan tilaukseen kuului kolme päätelaitetta (puhelinta), kaksi TrainTalk-keskussyksikköä, jotka voidaan siirtää kalustoyksiköstä toiseen ja toistakymmentä kiinteästi kalustoon sijoitettavaa antennia. Kaikkiaan hankinta oli taloudellisesti erittäin merkittävä.

VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Jäsentiedotteita, jotka sisälsivät myös kutsut yhdistyksen vuosikokouksiin, lähetettiin kaikille jäsenille toimintavuoden aikana kaksi kappaletta. Resiina-lehdessä 2/2010 julkaistiin yhdistyksen palsta, jossa esiteltiin edellisen vuoden toimintaa. Kaikki yhdistyksen yleisöajot ilmoitettiin lehden tapahtumakalenteriin.

Yhdistyksen omat nettisivut ovat osoitteessa www.hmvy.fi. Internetsivuilta voi lukea tuoreimmat uutiset museovarikolta, tarkastaa yleisöajojen aikataulut tai tutkia esim. kalustokuvastoa. Nettisivusto on nykyisin hieman raskas ylläpidettävä ja sen ulkoasukin alkaa vaatia parannusta. Vuoden 2011 aikana onkin tarkoitus siirtyä käyttämään uutta julkaisujärjestelmää.

Yhdistys oli erityisesti liikennöinnin puitteissa esillä varsinkin

paikallis- ja seutumedioissa läpi vuoden. Myös museojuna-ajojen markkinointi perustui suurelta osin yhdistyksen etukäteen saamaan näkyvyyteen alueellisissa medioissa. Oman markkinointityön lisäksi käytettiin paikallisia yhteistyökumppaneita.

Yhdistyksestä kertova esite, jota on saatavana suomen, ruotsin ja englannin kielillä, päivitettiin alkuvuodesta. Yhdistys oli mukana Helsingin Messukeskuksessa järjestetyillä Matkamessuilla nyt jo kolmatta kertaa.

Markkinointia ja matkamuistomyyntiä varten painatettiin uusi juliste "Rautateiden rengasmatkat". Julisteen ulkoasu mukailee vanhaa Valtionrautateiden Rengasmatka-julistetta, mutta kuvassa on yhdistyksen dieselvehuri Dr13 2343 ja matkustajavaunuja.

Jokaisella yhdistyksen jäsenellä on jäsenkortti, jolla saa erilaisia jäsenetuja yhdistyksen ja yhteistyökumppaneiden tuotteista ja palveluista. Yhdistyksen itse myöntämien jäsenetujen lisäksi toimintavuonna jäsenkortilla sai 10 % alennuksen Suomen Rautatiemuseon kaupasta ja helsinkiläisen Mallikaupan tuotteista.

Ruotsissa yhdistystä markkinoitiin vierailujen yhteydessä mm. Nora Bergslags Veteran jernväg ja Smalspårsjärnvägen Hultsfred-Västervik museorautateilla.

LIKENNÖINTI

Liikennöinti säilyi edellisvuoden tasolla ja oli siten selvästi vähäisempää kuin vuosina 2006–08. Vuoden 2010 aikana ajettiin 90 junaa, valtion rataverkolla liikennöitiin 5071 km junaliikenteenä

AVUSTUKSET, LAHJOITUKSET

Yhdistys sai toimintavuoden aikana useita avustuksia ja lahjoituksia, joiden avulla toteutettiin mm. kaluston ja kiinteistöjen korjauksia.

Liikenne- ja viestintäministeriö	7500 €	veturitalin pilttuiden 6–10 veturiovien kunnostukseen
Museovirasto	6000 €	kaksoisvahtituvan tiilikaton kunnostamiseen
Keuruun museosäätiö	4000 €	höyryveturin Tr1 1082 ajokuntoon kunnostamiseen
Suomen Rautatiehistoriallinen Seura	3000 €	Dm9-moottorijunan 5123+5612+5124 kunnostamiseen
Rautatiemuseon säätiö	2000 €	Ei 22612 kunnostamisen materiaali- ja työvälinehankintoihin
Keuruun kaupunki	800 €	kulttuuripalkinto
Jämsän keräilykerho	50 €	puuvaunujen kunnostukseen
Palomuseo		letkuja, putki- ja sammutustarvikkeita

Lisäksi yhdistys sai yksityishenkilöiltä erisuuruisia lahjoituksia yhteensä 2550 € sekä mm. kattotiiliä kaksoisvahtituvan katon korjaukseen ja rautatieaiheista kirjallisuutta useilta lahjoittajilta.

VR Osakeyhtiö myönsi yhdistyksen anomuksesta vapaalippuja yhdistyksen aktiivisille talkoolaisille kotipaikan ja Haapamäen välille.

Yhdistyksen liikennekausi alkoi helmikuussa, kun Tk3 kuljetti matkustajia Lahden moottoripyörämessujen yleisöajossa 5.2.2010. **Kuva Juha Vuorinen**

ja 864 km vaihtotyönä (yhteensä 5935 km). Edelleen liikennöintiä haittasivat merkittävästi vuoden 2008 lopulla voimaan tulleet tiukentuneet liikennöimismääräykset, joiden mukaisesti suurella osalla rataverkkoa museokalustolla voidaan liikennöidä vain vaihtotyönä. Vaihtotyö rajoittaa käytettävän nopeuden pieneksi ja estää matkustajien kuljettamisen kyseisillä rataosilla.

Liikennekausi oli suunnitelmassa aloittaa heti tammikuun alussa, jolloin oli tarkoitus liikennöidä Dm7-kalustolla tilausjunia Seinäjoen ja Jyväskylän välillä. Ajo jouduttiin kuitenkin perumaan kovien talviolosuhteiden aiheuttettua ylipääsemättömiä ongelmia. Talvikaudella päästiin kuitenkin liikennöimään, kun yhdistys kuljetti moottoripyörämessujen vieraita Tk3 1136:n vetämällä junalla Lahden ja Salpausselän välillä 5.2. Kaluston siirrot Haapamäeltä Lahteen ja takaisin tehtiin Dv15 1991:n vetämänä.

Huhtikuussa kuvattiin Haapamäellä ja Haapamäen–Petäjäveden välillä puolalaisen olutpanimon mainosfilmiä, jossa päätähdenä oli Dv16 2038:n vetämä sinisistä matkustajavaunuista muodostettu juna. Tätä kirjoitettaessa mainosfilmi on katsottavissa olutpanimon omilla sivuilla ja YouTube-videopalvelussa nimellä ”Poznaj zdanie o Polakach”. Linkki jälkimmäiseen löytyy yhdistyksen nettisivuilta.

Möyhemmin keväällä ajettiin Dr13 2343:n vetämä yhdistyksen ja Suomen Rautatiehistoriallisen Seuran yhteinen kevätretkijuna Joensuuhun. Menomatka tehtiin 22.5. Kuopion ja paluumatka 23.5. Varkauden kautta. Matkalla tutustuttiin mm. Outokummun Vanhaan Kaivokseen, sekä ajettiin Kommilan radalla ja Siilinjärvi-Viinijärvi-rataosalla, joista kahdelle viimeksi mainitulle ei henkilöliikenteen junalla normaalisti pääse.

Kesäkauden liikennöinti pääsi vauhtiin heinäkuun alussa, kun lättähatuilla (Dm7:t 4185 ja 4209 sekä EFiab 11599) ajettiin 3.7. jo perinteeksi muodostunut Ukko-Pekka -päivien markkinajuna Jyväskylästä Haapamäelle ja takaisin. Samalla kalustolla ja saman päivän illalla ajettiin vielä juna, jolla varikolla ahkeroinutta talkooväkeä kuljetettiin saunomaan Keuruulle. Viikkoa myöhemmin 10.-11.7. ajettiin Dr12 2216:n vetämällä puuvaunununalla Seinäjoen ja Tuurin välillä Miljoonarockiin liittyen. Dm7-kalustolla liikennöitiin vielä 31.7.-1.8 Turusta yhteensä kolme edestakaista matkaa Uuteenkaupunkiin ja kaksi Naantaliin. Junat olivat niin suosittuja, etteivät kaikki halukkaat mahtuneet kyytiin.

Elokuun 6. päivä ajettiin Jyväskylän Energian Keljonlahden voimalaitoksen vihkiäisjuhliin Tk3:n vetämä puumatkustajavaunuista muodostettu juhlaajuna Jyväskylästä. Siirrot Haapamäen ja Jyväskylän välillä tehtiin Dr13 2343:n vetämänä. Tk3 1136, Dr13 2343 ja yhteensä kymmenen puumatkustajavaunua ja

Asiakaspalveluhenkilökunnan keski-ikä tässä ryhmäkuvassa on 25 vuotta. Nuorekasta porukkaa. Vasemmalta Juha Vuorinen, Eero Heinonen, Jouko Sakari Järvinen, Antti-Matti Hartikainen ja Kari Palviainen. **Kokoelma HMVY**

Konduktöörit Markus Helenius ja Annika Johansson lättähatuajelulla Turusta Uuteenkaupunkiin. **Kuva Juha Vuorinen, 31.7.2010**

Jari Auvinen maalaa makuuvaunu Em 2186:n sisätiloja Haapamäellä 5.6.2010. **Kuva Juha Vuorinen, 31.7.2010**

huoltovaunua siirrettiin Dr12 2216:n vetämänä 13.–14.8. Hyvinkäälle Suomen Rautatiemuseolle. Hyvinkäätä tukikohtana käyttäen liikennöitiin Rautatiemuseopäivänä 15.8. kaksi Dr12 2216:n vetämää edestakaista junaa Hyvinkäältä Lohjalle, 21.8. kaksi Tk3 1136:n vetämää edestakaista junaa Lahdesta Heino- laan (siirto Hyvinkäältä Lahteen Dr12:n vetämänä) ja 28.8. Tk3 1136:n vetämä juna Karjaalta Hankoon ja takaisin (siirto Hyvin- käältä Karjaalle Dr13:n vetämänä). Lisäksi Dr12:lla siirrettiin puumatkustajavaunut Hyvinkäältä Riihimäelle 12.9. pidetyn ase- matapahtuman ajaksi, jotta niitä voitiin käyttää VR:n Hr1 1021:n vetämissä junissa Riihimäen ja Järvelän välillä. Kalusto siirrettiin takaisin Haapamäelle 17.–19.9. Siirto tehtiin ensin Toijalaan, jos- ta ajettiin 18.9. kaksi edestakaista matkaa Tk3:lla Valkeakoskelle.

Syksyn tultua liikennöinti hiljeni hieman. Marraskuun 13. päivä ajettiin Dm7-kalustolla tilausajo Tampereelta Haapamäen kautta Seinäjoelle. Ajo liittyi Tampereen varikolla työskennelleen työn- johtajan eläkkeelle jääntiin. Haapamäellä matkustajat kävivät tu- tumassa Museovarikkoon.

Viimeisenä liikennöintirupeamana ajettiin joulupukin höyryju- nia Tk3 1136:n vetämänä neljästi Jyväskylästä Vaajakoskelle ja takaisin 11.12. ja kahdesti Seinäjoelta Koskenkorvalle ja takaisin 12.12. Etenkin Seinäjoelta ajettut junat olivat hyvin suosittuja. Ajoilla saatiin myös hyvää kokemusta höyryveturin ja matkusta- javaunujen käyttämisestä kovissa talviolosuhteissa. Ajoihin liit- tyvät siirrot tehtiin Dr13 2343:lla.

Kiitos kaikille jäsenillemme ja muille toiminnassa mukana olleille ja sitä tukeneille menneestä vuodesta 2010!

Erityisesti haluamme mainita Lahdessa avustaneen Lahden Rautatieharrastajat Topparoikka ry:n ja Toijalassa Museo- veturiseura ry:n. Suuri kiitos niistä monista työtunneista ja kanssamme valvotuista öistä, jotka olette tehneet museoju- nien liikkeellä pitämiseksi!

*Jouko Sakari Järvinen
Juha Vuorinen
Hannu Lehikoinen*

Keljonlahden voimalaitoksen vihkiäisjuna on saapunut Keljonlahdelle Tk3 1136:n vetämänä ja juhlavieraiden siirryttyä voimalaitokselle on aloitettu veturin vesitys.

Kuva Juha Vuorinen, 6.8.2010

Tk3 1136 saa vettä matkallaan Hankoon 28.8.2010.

Kuva Jouko Sakari Järvinen, Tammissaari

